

Kulturministeriet

Att.: Fuldmægtig Amalie Sejer Clemensen

Sendt pr. email til ophavsret@kum.dk

12. januar 2024

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om ophavsret og lov om videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet

Danske Medier har med tak modtaget Kulturministeriets høring over ændring af ophavsretsloven og lov om videregående kunstneriske uddannelser af 7. december 2023. Foreningen vil i det følgende hovedsageligt fremsætte bemærkninger til forslagene om lovfæstelse af en generel parodiregel i dansk ophavsret og om udvidelse af mæglingsinstituttets anvendelsesområde.

Ad § 1, nr. 7: Indførelse af generel regel om parodi, karikatur og pastiche i ny § 24 b

Danske Medier bifalder forslaget om indførelse af en generel parodiregel i ophavsretsloven, som samtidig overflødiggør den specifikke parodibestemmelse vedrørende brugeres upload af indhold på onlineindholdsdelingstjenester i den gældende lovs § 52 c, stk. 10. Denne bestemmelse blev indført som led i implementeringen af DSM-direktivets artikel 17 ved lov nr. 1121 af 4. juni 2021. Foreningen finder det dog magtpåliggende, at lovfæstelsen af parodiprincippet ikke i praksis fører til en indskrænkning af området for lovlige parodier m.v. efter gældende ret.

Det er vigtigt, at litterære og kunstneriske værker og andre frembringelser nyder en stærk beskyttelse efter ophavsretsloven. Samtidig er det imidlertid helt afgørende for en levende og sund debatkultur i et demokratisk samfund, at ophavsretten ikke begrænser adgangen til at parodiere unødigt. Derfor bi-intervenerede Danske Medier til støtte for Berlingskes ansvh. chefredaktør i den ankesag vedrørende avisens publicering dels af en karikaturtegning og dels af et fotografi af Den lille Havfrue med mundbind, som blev endeligt afgjort af Højesteret i maj 2023 (U 2023.3772 H).

Højesteret fastslog, at der gælder et parodiprincip i dansk ophavsret, der hviler på en fast dansk og fællesnordisk tradition med støtte i forarbejderne til ophavsretsloven og retspraksis. Det er dette parodiprincip, der nu ønskes lovfæstet og videreført i ophavsretslovens § 24 b.

Danske Medier deler i vidt omfang Kulturministeriets overvejelser om den foreslåede ordning som beskrevet under punkt 2.2.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, herunder at parodireglen ikke bør underlægges krav om efterlevelse af navneangivelses- og respektretten samt kildeangivelse efter ophavsretslovens § 11, stk. 1 og 2.

Foreningen er derimod *ikke* enig i ministeriets vurdering af, "at der ikke er noget EU-retligt til hinder for at bevare kravet om lovligt forlæg i forbindelse med parodi, karikatur og pastiche", som den kommer til udtryk nederst side 13 med henvisning til blandt andet Deckmyn-dommen, C-201/13, fra EU-Domstolen.

Det fremgår således af denne doms præmisser nr. 14-17, at begrebet "parodi" i direktiv 2001/29 artikel 5, stk. 3, litra k, "udgør et selvstændigt EU-retligt begreb", som skal "fortolkes ensartet på Unionens område", og at det vil "være i strid med nævnte direktivs formål", såfremt medlemsstater, der har indført den fakultative undtagelse "frit skulle kunne præcisere dette begrebs parametre på ikke-harmoniseret vis, og muligvis varierende fra den ene medlemsstat til den anden".

Det er derfor Danske Mediers opfattelse, at den foreslåede nye parodiregel i ophavsretslovens § 24 b *heller ikke* bør underlægges et krav om lovligt forlæg efter § 11, stk. 3, uanset at et sådant krav kun vil have betydning i tilfælde, hvor der sker en eksemplarfremsættelse af et værk eller en anden frembringelse.

Som følge heraf opfordrer Danske Medier Kulturministeriet til at justere forslaget til § 24 b, stk. 2, således at henvisningen til § 11, stk. 1 og 2 ændres til hele § 11.

Ad § 1, nr. 20: Udvidelse af mægling sinstituttet i § 52

Danske Medier kan entydigt støtte forslaget om at udvide mægling sinstituttet s anvendelsesområde såvel til den foreslåede nye § 33 som til den generelle aftalelicensbestemmelse i § 50, stk. 2. Den manglende adgang til mægling har netop været en af ulemperne ved den generelle aftalelicens i ophavsretsloven set i forhold til lovens specifikke aftalelicensbestemmelser.

Det må dog konstateres, at adgangen til mægling ikke i sig selv er afgørende for, om forhandlinger om indgåelse af aftaler mellem rettighedshavere og brugere fører til et resultat. Det blev klart, da tech-giganterne Meta og Tiktok i 2023 afviste at deltage i mægling med Danske Pressepublikationers Kollektive Forvaltningsorganisation (DPCMO), hvorefter den af kulturministeren udpegede mægler måtte opgive at komme med forslag til at løse tvisten og nedlagde sit hverv.

Forløbet understreger efter Danske Mediers opfattelse, at mægling sinstituttet ikke altid er velegnet til at løse fastlåste – eller ligefrem afviste – forhandlinger om indgåelse af aftaler på ophavsrettens område. Kulturministeriet anfører i de almindelige bemærkninger til lovforslaget punkt 2.3.4.2, at mægling fremover vil kunne bruges for at fremme aftaleindgåelsen, fx i forhold til kollektive aftaler vedrørende tekst- og datamining og kunstig intelligens. Dette er utvivlsomt korrekt, men da udnyttelsen af ophavsretligt beskyttet materiale til brug for tekst- og datamining og kunstig intelligens ofte foretages netop af de internationale tech-giganter, frygter Danske Medier, at der vil opstå flere situationer, hvor mægling afvises og mægling sinstituttet derfor ikke i praksis vil få den forudsatte betydning.

Danske Medier mener, at der er behov for at definere supplerende redskaber i ophavsretsloven, som i højere grad kan tvinge dem, der ønsker at udnytte ophavsretligt beskyttet materiale, til at føre reelle forhandlinger og indgå rimelige aftaler om udnyttelsen. Foreningen indgår meget gerne i dialog herom med ministeriet.

Øvrige bemærkninger

Danske Medier konstaterer for så vidt angår lovforslagets § 1, nr. 2, at ophævelse af § 2, stk. 4, nr. 2, i ophavsretsloven vil betyde, at der kun er ét nummer tilbage i stk. 4. Det foreslås, at stk. 4, nr. 1, i stedet ændres til blot at være stk. 4, og at henvisningerne hertil i forslaget til § 21, stk. 2, § 30, stk. 1, 1. pkt. og § 33, stk. 1, 1. pkt. justeres derefter.

Endvidere foreslår Danske Medier for så vidt angår lovforslagets § 1, nr. 36, at den foreslåede hjemmel til behandling af oplysninger om internettjenester i en ny § 84 c udvides til ikke kun at omfatte internettjenester, der ved dom er kendt ulovlige, men også til hjemmesider, der vurderes at krænke rettigheder eller vurderes at være åbenbart problematiske i forhold til rettighedskrænkelser. Der henvises til bemærkningerne herom i RettighedsAlliancens høringsvar.

Endelig ønsker Danske Medier – uden for rammerne af det lovforslag, der er sendt i høring – endnu en gang at påpege det problematiske i, at Kulturministeriet med virkning fra 1. januar 2024 har ændret udlandsbekendtgørelsen, således at der fremover skal betales vederlag for brug af musik i radio og tv til rettighedshavere i tredjelande, uanset at selv samme lande ikke betaler vederlag for brug af danske rettighedshaveres musik. Ændringen skete som følge af den såkaldte RAAP-dom fra EU-Domstolen, C-265/19, som imidlertid har fået EU-Kommissionen til at indlede en proces, der forventes at føre til, at den hidtil gældende danske retstilstand vedrørende gensidighed kan genoprettes. Danske Medier opfordrer kulturministeren til at bidrage til, at EU-reglerne ændres hurtigst muligt, og at udlandsbekendtgørelsen derefter ændres igen, så status quo genoprettes.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående ønskes uddybet. Henvendelser herom kan rettes til undertegnede på telefon 3397 4000 eller email hrd@danskemedier.dk.

Venlig hilsen
Danske Medier

Holger Rosendal
Chefjurist